FiCom ry | Jussi Mäkinen
14.9.2017

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle

FiComin lausunto sähköisen ensitunnistamisen hintasääntelystä (HE 83/2017 vp)

Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry kiittää mahdollisuudesta lausua esitysluonnoksesta ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Pääviestit

- Ensitunnistamisen lakihankkeessa on tärkeä päästä eteenpäin, koska epävarmuus hidastaa luottamusverkoston käynnistymistä ja markkinan kehittymistä.
- Vahvan tunnistamisen markkinan käynnistäminen on kertaluonteinen ilmiö, jonka vaikutukset kohdistuvat aluksi markkinaa hallitseviin toimijoihin, mutta tasoittuvat markkinatilanteen vakiinnuttua.
- Hintasääntelyllä pyritään turvaamaan kuluttajan mahdollisuus valita helposti hänen tarpeitaan vastaava tunnistusväline. Uuden välineen käyttöönotto ei tyypillisesti vaikuta esimerkiksi pankkiasiakkuuden jatkumiseen.
- Ehdotettu hintaputken liikkumavara on varsin suuri, ja uhkana on, että lähtötaso asetetaan perusteettoman korkeaksi. Hintaa ei tule määritellä 10 sentin hintakattoa korkeammalle tasolle.
- Ehdotettu hintasääntelyn rakenne on toimiva. Vuosittainen 25 prosentin alennus turvaa sääntelyn tavoitteen.

Yleistä

Sähköinen tunnistaminen on jo usean vuoden ajan ollut pankkien markkina, jossa palveluita on tarjottu vakiintunein ratkaisuin kilpailulta suojatussa ympäristössä. Tupas-tunnisteet ovat olleet käytössä jo 1990-luvun lopulta asti. Näiden vuosien aikana toimintaympäristö on muuttunut voimakkaasti ja tarve uudentyyppisille tunnistuspalveluille on kasvanut oleellisesti.

Viimeisten vuosien lainmuutosten tavoitteena on ollut tehostaa ja edistää tunnistuspalveluiden ja -välineiden kilpailua. Ratkaisu on oikea: Suomessa tunnistamisen palvelut ja tunnistamisen hintataso eivät ole kehittyneet muiden Pohjoismaiden tahdissa. Tiivistettynä Suomen tunnistamisen markkinalla on käytössä vanhat välineet, ja hinnat ovat korkeat muihin Pohjoismaihin verrattuna. Lisäksi luottavan osapuolen, kuten verkkokaupan näkökulmasta vahva tunnistamisen on hankala ottaa käyttöön, koska se edellyttää sopimista kaikkien pankkien kanssa erikseen. Keino tilanteen korjaamiseksi on tehostaa kilpailua.

Sähköinen ensitunnistaminen avainasemassa markkinaa kehitettäessä

Henkilön mahdollisuus ottaa helposti käyttöön haluamansa tunnistusväline on keskeisin toimivan kilpailun edellytys. Korkea ensitunnistamisen hinta on merkittävä markkinalle tulon este. Esitysluonnoksessa on asianmukaisesti kiinnitetty huomiota siihen, että tässä tapauksessa ensitunnistaminen ei merkitse asiakkuuden siirtymistä toiselle palveluntarjoajalle, vaan esimerkiksi pankkipalvelujen asiakkuus jatkuu, vaikka henkilö ottaisikin käyttöön toisen tunnistusvälineen. Kaikilla maksupalvelujen tarjoajilla on ja tulee

olemaan velvoite tuntea ja tunnistaa asiakkaansa. Ensitunnistamisen sääntely ei muuta tätä seikkaa. Sen sijaan sen, että jonkin toimijan on tullut tunnistaminen aiemmin tehdä, ei saa jättää henkilön sähköistä identiteettiä tämän toimijan omaisuudeksi.

FiComin näkemyksen mukaan markkinan kehittyminen ilman lainsäätäjän puuttumista tulee olemaan lupaavista merkeistä huolimatta niin hidasta, että se vaarantaa jo Suomen digitalisaatiokehityksen ja sähköisen asioinnin turvallisuuden. Tilanne on poikkeuksellinen, joten lainsäätäjän on perusteltua edistää markkinan toimintaa ehdotetulla määräaikaisella hintasääntelyllä. Todennäköisesti säännöksen voimassaoloajan jälkeen markkina on kehittynyt siten, että ensitunnistamisen hintasääntelylle ei ole enää tarvetta.

Ehdotettu hintataso

Esitysluonnos jättää enimmäishinnalle varsin suuren liikkumavaran. Enimmäishintaa asetettaessa tulee ehdottomasti ottaa huomioon se, missä määrin toimijoille aiheutuvat kustannukset johtuvat muista kuin vahvaa sähköistä tunnistamista koskevista velvoitteista. Kuten esitysluonnoksessa on todettu, ei muusta kuin tunnistamisen sääntelystä aiheutuvia kustannuksia tule ottaa huomioon ensitunnistamisen enimmäishintaa määritettäessä.

FiComin näkemyksen mukaan ehdotettu 5 euron yläraja on voimakkaasti ylimitoitettu. FiComin mielestä hintaa ei tule missään tapauksessa asettaa korkeammaksi kuin se, joka tuottaa hintaputken päättyessä luottamusverkostossa välitettävän tunnistustapahtuman kattohintaa vastaavan 10 sentin hinnan.

Ehdotettu sääntelyn rakenne

Ehdotettu rakenne, jossa hinnat laskevat aina 25 prosenttia edellisen vuoden hinnasta, vaikuttaa toimivalta ja alennukset ovat riittävän suuria, jotta sääntelyn tavoite – markkinahintojen olennainen alentaminen - täyttyy.

Lain voimaantulo

FiCom korostaa, että esitys on syytä saada kiireellisesti voimaan.

Helsingissä,

Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry

Jussi Mäkinen
Lakimies